

Praktiserende Tandlæger

KLINIKEJERNES MEDLEMSINFORMATION 1:2022

TEMA: Børne- og ungetandplejen

PTO's hovedbestyrelse og kredsene styrker samarbejdet.

PTO's Hjælpefond blev hendes redning.

Tandlægeforeningen fastholder medlemmerne på et forkert grundlag.

DU ARBEJDER OGSÅ MED PLUS OG MINUS HVER DAG.

Men det betyder ikke nødvendigvis, at du hverken har tid eller lyst til at beskæftige dig med regnskab og revisionsarbejde.

Heldigvis er vi 56 dedikerede revisorer med langvarig erfaring fra tandlægebranchen, som står klar til at hjælpe dig. Vi kender med andre ord både til Excel og Haderups Nomenklatur.

Med over 800 tandlæger som nuværende kunder, tør vi også godt sige, at vi kan gøre en økonomisk forskel for dig og din tandlægeklinik.

Kontakt os allerede i dag, og hør hvad vi kan gøre for dig eller se mere på arosrevision.dk

AROS
statsautoriserede revisorer

Leder

Kære Susanne

Jeg har læst din leder i Tandlægebladet om Praksis+. Tak for den. Du vil have styr på fakta, så lad os få helt styr på fakta.

Når du skriver, at absolut intet er ændret, så er det forkert. Sundhedsministeren har til Folketingets Sundhedsudvalg svaret, at Tandlægeforeningen har overfaktureret regionerne, og at regionerne vil kræve beløbet tilbagebetalt. Det løber op i 62 millioner kroner for 2019-2021.

Det er forkert, når du skriver, at Tandskadeerstatningen skal træffe afgørelse i alle sager. Du glemmer at fortælle, at tandskader under 10.000 kr. ikke er omfattet af loven. På spørgsmålene til Folketingets Sundhedsudvalg har Sundhedsministeren svaret, "(...) at der ikke er lovbestemt forsikringspligt for privatpraktiserende tandlæger i forhold til skader under 10.000 kr."

Det er også forkert, når du skriver, at I aldrig har meldt andet ud, end at PTO lovligt kan tilbyde de forsikringer, der er indholdt i Praksis+. Du glemmer at fortælle, at du skrev ud til alle medlemmer: "(...) at Praksis+ er i strid med regler."

Endeligt er det også forkert, når du skriver, at Tandskadeerstatningen er en ordning, tandlægerne ikke kan fravælge. Du glemmer at fortælle, at tandlægerne kan fravælge ordningen. Tandskadeerstatningen er en frivillig ikke-lovpligtig ordning, og du svarer sågar selv til Finanstilsynet, at Tandskadeerstatningen er: "en kollektiv patientforsikringsordning, som i 1990 blev etableret på frivillig basis af Tandlægeforeningen som følge af et ønske om bedre erstatningsmuligheder for patienterne."

Hvorfor er det her så vigtigt?

Tandskadeerstatningen er en dyr ordning for klinikejere. Med indtægter på 31 millioner kr. og erstatningsudgifter på lidt under 3 millioner giver det et overhead på mere end 1.000 % for dækning af udgifter til administration.

Det gør selvfølgelig ondt, hvis tandlægerne vælger en anden forsikring, men at bruge lovgivningen som undskyldning for at fastholde nogle tandlæger er ikke en gangbar løsning. Der er frit valg af forsikring, og det gælder også for tandlæger.

Praksis+ er et alternativt forsikringstilbud

Tandlægerne skal vælge den forsikring, de synes, er den rigtige for dem. Det er hverken Tandlægeforeningens eller PTO's valg, men udelukkende tandlægenes valg.

Der skal findes en løsning, hvor tandlægerne ikke automatisk trækkes i deres tilskudshonorar for en forsikring, der ikke er lovpligtig. Det er vi nu i dialog med regionerne og Sundhedsministeriet om, men jeg havde helst set, at vi i fællesskab med Tandlægeforeningen fandt en løsning.

Du skriver i din leder, at det ikke er rart at have en politianmeldelse rettet imod sig. Jeg synes, at du i den forbindelse også bør nævne, at vi flere gange har tilbudt at mødes, ligesom vi også har tilbudt at tage et møde om at trække politianmeldelsen tilbage. Men det har du ikke ønsket.

Du nævner heller ikke, at TandlægeTryghed, der administrerer Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning, har stævnet PTO for blandt andet at give forkerte oplysninger om Tandlægeforeningen. I stævningen står der, at PTO giver indtryk af, at TandlægeTryghed har medvirket til formueforbrydelser. Det har vi aldrig sagt, så det må stå for egen regning, men jeg har da noteret, at Danske Regioner foreløbig har krævet 42 mio. kr. tilbagebetalt fra Tandlægeforeningen, og at Folketingets Sundhedsudvalg har sprugt til, om Tandlægeforeningen også har overfaktureret regionerne for udgifter til erstatning. Det er ærgerligt, at vores medlemmer skal blive ved med at være gidsler i en debat, som ingen uden dyb indsigt i forsikringsjura kan overskue eller forstå.

Jeg synes, vi skal stoppe med at kommunikere via vores egne medier og i stedet tale sammen som fornuftige mennesker. Jeg sender dig derfor atter engang en invitation til et møde og håber, at I vil tage imod den, så vi sammen kan få *helt* styr på fakta.

Poul Staal,
formand for PTO

INDHOLD PRAKTISERENDE TANDLÆGER 1 - 2022

Leder3

PTO's hovedbestyrelse og kredsenes styrker samarbejdet.....4

Vigtigt nyt vedrørende dine forsikringer ved sygdom6

PTO's Hjælpefond blev hendes redning.....8

Tandlægeforeningen fastholder medlemmerne på et forkert grundlag.....12

TEMA Børne- & ungetandplejen

TEMA: Børne- og ungetandplejen

Ny lov om vederlagsfri Tandpleje bekymrer PTO18

Børnetandplejeudvalget 20

PTO Inviterer til Billundkurset..... 22

Vejen tilbage til et stressfrit liv 24

Studierejse 2022: Turen går til Skotland 26

Kurser og uddannelser 2022 .. 28

 Følg PTO på Facebook: facebook.com/pto.dk

 Følg PTO på LinkedIn

PTO's hovedbestyrelse og kredsene styrker samarbejdet

På PTO's seneste generalforsamling i november 2021 var der et tydeligt ønske fra medlemmerne om, at PTO er mere synlige i de enkelte kredse.

Vi har lyttet til jeres ønske

PTO er i øjeblikket i en rivende udvikling, og der er et behov for, at vi markerer os som en klinikejerforening, der varetager klinikejernes interesser. Det skal vi gøre i fællesskab, og derfor har PTO's formand, Poul Staal, og PTO's direktør, Kent Kristensen, siden årsskiftet været på besøg i flere af kredsene for at styrke samarbejdet mellem kredsene og hovedbestyrelsen.

Formålet med møderne er at imødekomme medlemmernes ønske om mere synlighed og samtidig sikre, at de enkelte kredse understøtter udviklingen af PTO som klinikejerforening.

I samarbejde med kredsene afvikler PTO en kursusrække med fokus på økonomi og administration i praksis. I samarbejde med de lokale kredse inviterer PTO til to gratis medlemskurser.

Kredskursus: Undgå tilsynssager – Hvordan bliver din tandlægeklinik compliant?

Mængden af regler, der skal efterleves som tandklinik, har været kraftigt stigende over de sidste 10 år. Det gælder også tilsynsmyndighedernes krav til at kunne dokumentere overholdelse af reglerne for drift af privat tandlægepraksis. Det er ikke kun introduktionen af nye regler, der kræver flere administrative timer i klinikkerne, men i høj grad også kravene til at dokumentere, hvordan reglerne efterleves.

De fleste tilsynssager bliver rejst i kølvandet af afgjorte klagesager. Du kan på kurset høre om tilsynet med tandlægeklinikker. Samtidig bliver du introduceret til, hvordan du som klinikejer kan navigere i junglen af regler og kravene til dokumentation uden at skulle bruge uanede mængder af tid. Tag med og hør om compliance, og kend kravene til dokumentation for overholdelse af reglerne.

Målgruppe

Klinikejere, virksomhedsansvarlige tandlæger og ledende medarbejdere på tandklinikkerne.

Undervisere

John Poulsen, der er stifter af firmaet Complianter og har 22 års erfaring fra finansverdenen. Sideløbende med udviklingen af Complianter driver John en tandklinik i Hellerup sammen med sin hustru, der er tandlæge i egen praksis.

Kent Kristensen, direktør for Praktiserende Tandlægers Organisation og lektor i sundhedsjura, Syddansk Universitet.

Pris og tilmelding

Kurset er gratis, og du er velkommen til at tage en gæst med.

Program

Varighed: 17:30-21:00

Hvor:	Hvornår:	Tilmeldingsfrist:
Århus	23. maj	25. april
Kolding	24. maj	26. april
Ringsted	13. juni	16. maj
Holte	14. juni	19. maj
Aalborg	31. august	1. august
Herning	1. september	1. august
Odense	14. september	12. august

Kredskursus: Omsætning, erhvervsevnetab og fremtidens PTO

Kom og hør det nyeste om PTO, og få samtidig vurderet dine priser, og lær om dine muligheder under sygdom.

Hvornår har du sidst reguleret priserne på de frie ydelser på din klinik? Er reguleringerne sket med et udgangspunkt, hvor man kan have en rentabel drift?

I en tid hvor begrebet "inflation" igen er noget, man skal forholde sig til, er det mere aktuelt end nogensinde før at have fokus på prisfastsættelse af klinikkens ydelser.

Dette er, i kombination med forståelse og anvendelse af kontrolstatistikken, det ene af aftenens temaer.

Dækning og erhvervsevnetab

Mange klinikejere er usikre på, hvordan de er sikrede, hvis der sker dem eller deres ansatte noget. Kan jeg og min familie blive i huset? Har jeg råd til at tage på ferie? Hvor længe kan klinikken køre videre, hvis jeg bliver længerevarende syg? Og hvordan er jeg stillet, hvis én af mine ansatte bliver syg?

Spørgsmålene omkring forsikring er mange, og vores dygtige forsikringsfolk sørger for, at du får svar på alle dine spørgsmål.

Fremtidens PTO

PTO er klinikejernes forening, og vi ønsker at markere os stærkt på retten til et frit valg, både for klinikejere og for patienter.

- Det skal være nemt at skifte fra kommunal tandlægepraksis til privat tandlægepraksis.
- Der skal være lige vilkår for små klinikker og store klinikker.
- Der skal være nem adgang til juridisk hjælp på højt fagligt niveau.
- Der skal være gode forhold for drift i privat praksis.

Hvordan vi vil arbejde for dine interesse, kan du høre meget mere om på kurset.

Pris

Kurset er gratis, og du er velkommen til at tage en gæst med.

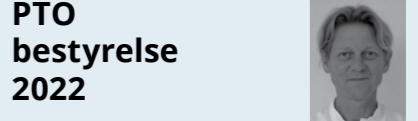
Program

Varighed: 17:30-21:00

Hvor:	Hvornår:	Tilmeldingsfrist:
Aalborg	31. maj	29. april
Herning	1. juni	29. april
Odense	8. juni	6. maj
Århus	23. august	22. juli
Kolding	24. august	22. juli
Ringsted	19. september	19. august
Holte	20. september	19. august

Tilmeld dig kurserne via PTO's hjemmeside www.pto.dk.

PTO bestyrelse 2022

Nils Skovbjerg,
Bestyrelsesmedlem

Poul Staal,
formand

Kenny Deneke
Sørensen,
næstformand

Jacob Nissen,
Bestyrelsesmedlem

Lene Henningsen,
Bestyrelsesmedlem

Julie Christensen,
Suppleant

Jeppe Borkfelt,
Suppleant

Praktiserende Tandlægers Organisation

Amaliegade 17
1256 København K
Tlf.: 33 12 00 20 (09:00-15.00)
Mail: pto@pto.dk

Redaktion:

Ansvh. Redaktør, Poul Staal
Anita Leth Jensen, PTO

Annoncebestilling:

pto@pto.dk eller tlf.: 33 12 00 20

Grafisk design:

John Folkmann, Designspace

Tryk:

TopTryk

Annoncepriser 2022

Annonce: Mål (mm): Pris:
Helside til kant B215xH280+3 kr. 13.500,-
Priserne er ekskl. Moms

Ved køb af fire på hinanden følgende annoncer opnås en rabat på 15 % pr. annonce.

Har du idéer til en artikel, er du velkommen til at kontakte redaktionen på pto@pto.dk. Vi modtager både tips samt skrevne artikler. Redaktionen forbeholder sig retten til at redigere i indsendte artikler.

Udgivelsesdatoer i 2022

Nr. 2 – 2022 -> 12. september
Deadline for ann. og redaktionelt materiale 12. jul.

Nr. 3 – 2022 -> 12. december
Deadline for ann. og redaktionelt materiale 16. nov..

Vigtigt nyt vedrørende dine forsikringer ved sygdom

Tekst: Heine Bastrup og Claus Johansen, Danica Pension

Grundmodulet i din Danica Pension bliver til Euroaccident

Fra januar 2022 er grundmodulet og øvrige moduler via Tryghedsordningerne ved sygdom, som i mange år har ligget i Danica Pension – som er tandlægenes foretrukne forsikrings- og pensionspartner – flyttet til Euroaccident. Derfor kommer opkrævningen på grundmodulet nu herfra.

PTO-Pensionen er stadig i Danica og er blevet endnu bedre!

PTO-Pensionen er en stærkt udvidet forsikrings- og pensionspakke til medlemmerne af PTO. Den nye pensionspakke fra PTO giver endnu bedre muligheder for klinikejere og deres ansatte tandlæger, og sikrer klinikejeren mest optimalt.

PTO-Pensionen er ikke alene en meget attraktiv pensions- og forsikringsløsning for medlemmer af PTO.

- Ansatte tandlæger kan også gøre brug af aftalen mellem PTO og Danica Pension.
- PTO-pakken indeholder en supplerende udbetaling ved sygdom fra 3-12 måneder, som udbetales ud over tab af erhvervsevne forsikringen som en ekstra sikkerhed for klinikken, da der typisk vil være uafdækkede udgifter i starten af et sygdomsforløb.

Denne ekstra forsikringsdækning kan være med til at dække manglende omsætning og/eller medudgifter til vikarer/ansatte tandlæger i forbindelse med klinikejers langvarige sygdom.

Nyt

Som noget nyt kan klinikejeren nu også tilvælge en supplerende udbetaling til ansatte tandlæger fra 3-12 måneders sygdom. Således er klinikken bedre sikret, da der vil være en større udbetaling i starten af et sygdomsforløb på en ansat tandlæge.

Samtidig er forsikringspakken blevet opdateret, så den frivillige dækning ved tab af erhvervsevne kan tilvælges med en højere løbende månedlig udbetaling end hidtil.

Du er stadig forsikret efter at grundmodulet er skiftet til Euroaccident

Hvis du ikke allerede deltager i PTO-Pensionen, er det vores anbefaling, at du booker et møde med en rådgiver, der kan belyse fordelene ved Danicas løsning, og hvad det betyder for dig efter at grundmodulet er skiftet til Euroaccident.

Er du interesseret i at høre mere om PTO's pensionspakke, bliver du assisteret af Danicas tandlægeteam, hvor specialuddannede tandlægerådgivere sørger for 360-graders rådgivning af privatpraktiserende klinikejere samt klinikejers ansatte tandlæger.

Fordele ved PTO-Pensionen i Danica:

- Tandlægen ved på forhånd, hvilket beløb der udbetales ved sygdom inden for det første år.
- Størrelsen af de udbetalte beløb kendes fra starten.
- Ingen uvished om økonomi på klinikken ved sygdom.
- Favorabel pensionsopsparing, som fortsætter uforandret ved længerevarende sygdom.
- Samlet overblik – også over andre forsikringsdækninger.
- En samlet udbetalingsplan ved pensionering sikrer, at der ikke opstår ubehagelige overraskelser.

Har du endnu ikke haft et møde om PTO-Pensionen, så kontakt Danica Tandlægeteam for et møde.

I mailen angiver du dit navn, telefonnummer og mailadresse, samt hvilken by du har klinik. Herefter kontakter Danica Tandlægeteam dig. Skriv "PTO eksklusiv aftale" i emnefeltet.

På mødet får du overblik over, hvordan du er stillet i dag. Har du forsikringer, som ikke dækker nok? Kan du optimere dine nuværende forsikringer og dermed øge din opsparing?

Samtidig får du også indblik i de unikke sundheds løsninger, som PTO-pensions- og forsikringspakken også omfatter. Efter mødet modtager du en rapport, der danner grundlag for, at du er sikret optimalt.

DANICA TANDLÆGETEAM

Michael Holm	Mail miholm@danicapension.dk	Tlf. 3151 6532
Tina Kragh	Mail tkra@danicapension.dk	Tlf. 2260 5184
Jonas Kiær Andersen	Mail jonaa@danicapension.dk	Tlf. 3151 9621
Claus Johansen	Mail cljo@danicapension.dk	Tlf. 4091 7755
Heine Bastrup	Mail hbas@danicapension.dk	Tlf. 4058 0080

Vi har et unikt kendskab til branchen

Som kunde i Sparekassen Kronjylland får du en personlig rådgiver, der har indgående viden om tandlægebranchen. Vi udfordrer med nye vinkler, så du kender dine muligheder.

Vi tilbyder dig, der er medlem af PTO:

- **Kompetent sparring** inden for finansiering, drift, udvikling, generationsskifte og salg – uanset hvor i landet, du befinder dig
- **Individuelle løsninger.** Vi ved, at klinikker og mennesker er forskellige, og derfor tænker vi ikke i kasser, men lytter til dine behov og skræddersyer en løsning
- **Kontante fordele.** Eksempelvis gratis netbank og Mastercard Platinum

Vil du høre mere om dine muligheder og attraktive vilkår i Sparekassen Kronjylland som medlem af PTO, så kontakt os på telefon 87 32 13 10.

Tiden
vi investerer
gør forskellen

sparkron.dk

**SPAREKASSEN
KRONJYLLAND**

Helle Løhde solgte sin tandlægeklinik med gæld ...

- PTO's Hjælpefond blev hendes redning

Tekst af Anita Leth Jensen, Praktiserende Tandlægers Organisation. Foto: David Bering

Efter knap 10 år som klinikejer tog Helle Løhde i efteråret 2020 en svær beslutning om at sælge sin klinik i Frederiksgade, Århus C.

- Det var blevet en stor og tung byrde at have egen klinik. Jeg havde ikke hjertet med i det mere, og selvom der lå mange overvejelser bag beslutningen, var det ikke nemt. Jeg var simpelthen kørt træt, så jeg lod mit helbred komme først og satte derfor klinikken til salg, fortæller Helle Løhde, der har været tandlæge siden 2006.

For Helle var salget af klinikken det rigtige, også selvom det endte med gæld.

- Det var en trist omgang at sælge klinikken, og jeg har grædt mange tårer. Ikke på grund af selve salget af klinikken, men pga. gældsforpligtelsen, der fulgte med. Der var mange, der havde gode råd til, hvordan jeg skulle komme ud af det, men det er vigtigt for mig at kunne se mig selv i øjnene, og derfor valgte jeg at tage gælden på mig, fortæller Helle.

Helle fik hjælp fra en fond, hun ikke anede eksisterede

Da kaosset synes allerstørst for Helle, var det i forbindelse med anden rådgivning hos Peter Bjerre Bøystrup fra Advokatfirmaet Rødstenen, at hun blev bekendt med PTO's Hjælpefond.

- Jeg har gjort brug af Peters rådgivning før, og jeg ved, han er en advokat, der besidder så meget ordentlighed, at jeg stoler på ham og hans rådgivning. Peter gjorde mig opmærksom på Hjælpefonden, hvor jeg havde mulighed for at søge økonomisk hjælp. Jeg anede ikke, at den mulighed eksisterede, men jeg er lykkelig for, at Peter sendte mig i den retning, for Hjælpefonden blev min redning.

Helle kommer fra en stolt familie, der er vant til at tage hånd om problemerne. Hendes bror, der er natklubejer, har for eksempel været tvangslukket under corona. Alligevel har hun ikke hørt ham beklage sig i et niveau, der stod mål med de udfordringer, han har haft. Blandt andet derfor synes Helle ikke, det var nemt at gå til PTO's Hjælpefond.

- Jeg er ikke vant til at stå med hatten i hånden. I min familie klarer vi problemerne selv. Det er ikke fordi, jeg synes, at det skal være et tabu at have gæld eller søge hjælp, men jeg tænkte, at der helt sikkert er andre, der har det værre end mig. Men samtidig tænkte jeg, jeg har det sgu slemt nok, og så tog jeg kontakt til PTO's Hjælpefond på mail. Helle var en oplagt kandidat

Som pensioneret tandlæge og nuværende formand for PTO's Hjælpefond var det Jens Benzon Bang, der modtog og behandlede Helles ansøgning.

- Ansøgningerne bliver vurderet ud fra årsopgørelsen, hvor vi blandt andet kigger efter formueforhold og gæld. Derfor kigger vi også ind i en evt. ægtefælles økonomiske forhold. Vi skal naturligvis være sikre på, at fondsstøtten går til en, der er økonomisk trængt, og ikke til en ny sejlbåd. Helle opfyldte alle betingelserne for at modtage en donation, og hun var en oplagt kandidat, fortæller formanden for PTO's Hjælpefond.

Selvom Jens har været formand for Hjælpefonden i tre år, har han i den tid kun modtaget én enkelt ansøgning, og det undrer ham.

- Jeg ved ikke, om der er et tabu omkring det at søge efter hjælp. Men jeg kan være forundret over, at ikke flere gør brug af muligheden for at få hjælp af Hjælpefonden, især her efter coronatiden. Måske vi har været for dårlige til at fortælle, at vi er her. Måske er det et tabuiseret område, så man holder sig tilbage. Men jeg vil gerne sende en klar appel til alle, der går med overvejelser om at søge, at man er velkommen, hvis man opfylder betingelserne, siger Jens Benzon.

PTO's Hjælpefond har til formål at yde økonomisk hjælp i form af bistandsydelse, lån eller på anden måde til medlemmer af Praktiserende Tandlægers Organisation samt til disses samlevende ægtefæller, børn og samlevende, når nogen af de nævnte persongrupper uden egen skyld er kommet i økonomisk trang.

Alle ansøgninger behandles, og eventuelle donationer beror på et individuelt skøn, og der er således ikke faste legatportioner.

Fik mere, end hun havde turdet håbe på

I slutningen af 2020 får Helle så den glædelige nyhed, at hun har modtaget en donation fra fonden.

- Det er virkelig dyrt at sælge en klinik, og jeg havde, i bedste fald, håbet på at få dækket nogle af de udgifter, der var i forbindelse med salget. Jeg havde ikke i min vildeste fantasi drømt om at modtage så stort et beløb. Jeg er virkelig taknemmelig for den hjælp og støtte, jeg har fået, fortæller en tydelig berørt Helle.

Ansøgningsprocessen og den videre kontakt er foregået med Jens via mail og telefon. For Helle Løhde har det været en god proces, hvor hun har følt sig hørt og forstået. Med hendes egne ord har det faktisk været så nemt at søge, at det næsten er helt pinligt. Til gengæld har Helle ikke oplevelsen af, at det er pinligt at søge om hjælp.

- Jeg har oplevet PTO's Hjælpefond som søde, imødekommende, super forstående og tålmodige. Hold kæft, hvor har de bare været forstående. Man er i en situation, hvor man er sårbar og blottet, og Jens har lagt øre til så meget og været så forstående. Der har absolut ikke været skyggen af fordømmelse. Det er virkelig nogle rummelige mennesker, der varetager det der, siger Helle Løhde.

- PTO's Hjælpefond blev hendes redning

Helle er taknemmelig for den støtte, hun har modtaget fra PTO's Hjælpefond, som har betydet, at hun kunne komme ud af sit kliniksalg med stor hjælp til den gæld, der endte med at løbe op i én million kroner.

Fra klinikejer til administrativ tandlæge og tandfe

I dag er Helle tilbage på en tandlægeklinik, dog hverken som klinikejer eller almindelig tandlæge, men i en stilling som administrativ tandlæge og ved siden af som rådgiver og klinikmægler i sin egen virksomhed.

- Jeg har fundet arbejdsglæden igen, og jeg har hjertet med i det, jeg laver. I dag er jeg administrativ tandlæge hos en specialtandlæge i Århus C. Det er vel sådan en slags selvopfundne titel, vi

i fællesskab har fundet på. Jeg bruger stadig mine tandlægefaglige kompetencer, men har primært en administrativ stilling nu. Ved siden af har jeg stiftet Tandfeen, hvor jeg rådgiver andre tandlæger, der står i processen med køb eller salg. Da jeg stod i det, manglede jeg selv nogen, der kender branchen indefra, som jeg kunne sparre med. Nu bruger jeg så min egen historie til at rådgive og hjælpe andre i en lignende situation, slutter Helle Løhde, der samtidig sender en klar opfordring videre. Brug PTO's Hjælpefond!

Håber på flere ansøgninger

Jens Benzon Bang håber også, at Helles historie når bredt ud, og at flere vil lade sig inspirere af hendes åbenhed og henvende sig til fonden.

- Det er nok uvant for tandlægerne at have brug for hjælp og økonomisk støtte, men er man i en økonomisk trængt situation, er her en mulighed for at få hjælp. I den forbindelse vil jeg også gerne understrege, at både samlever, ægtefæller eller børn af medlemmer af PTO også har mulighed for at søge. Jeg håber, at flere vil kontakte os. Vi sidder i hvert fald klar til at håndtere alle henvendelser, der evt. måtte komme, siger formanden for PTO's Hjælpefond, Jens Benzon Bang.

Vil du vide mere om PTO's Hjælpefond, eller ønsker du at søge fonden, kan du læse mere på PTO's hjemmeside pto.dk eller ved at kontakte fonden på mail: pto@pto.dk eller telefon 3312 0020.

På hjemmesiderne finder du også et ansøgnings-skema, du kan udfylde med alle relevante oplysninger.

OM PTO's Hjælpefond

Praktiserende Tandlægers Organisations Hjælpefond har til formål at yde økonomisk hjælp i form af bistandsydelse, lån eller på anden måde til medlemmer af Praktiserende Tandlægers Organisation og til disse medlemmers samlevende ægtefæller, børn og samlever, når nogen af de nævnte persongrupper uden egen skyld er kommet i økonomisk trang.

Fonden er uafhængig af PTO

Ansøgninger om støtte behandles af Hjælpefondens bestyrelse, som kan afkræve ansøgeren nødvendige oplysninger for at kunne bedømme behovet for støtte og for at kunne vurdere, om støtten skal ydes som engangsydelse eller i form af periodiske ydelser.

For at komme i betragtning som ansøger skal du enten være:

- Medlem af PTO eller passivt medlem (praksisophørt)
- Samlever eller ægtefælle til et medlem af PTO
- Barn af et medlem af PTO.

En win-win for klinikken

Designspace.dk

Med 3D-dental er du altid sikker på at få kvalitet, stærke priser og en god personlig betjening. Fra 2022 får du nu endnu mere service. Connie Ellgaard er vores nye salgs- og marketingmedarbejder, som vil sørge for, at I bliver holdt up-to-date med informationer, salgstilbud og de bedste priser på markedet.

Få markante besparelser med 3D-Dental

Uanset om man kun er en eller flere tandlæger på klinikken, kan der opnås markante besparelser gennem en udvidet aftale med 3D.

En udvidet aftale sikrer ikke kun en betydelig bedre lønsomhed på klinikken, I får også et bedre overblik over indkøbene, bedre sammenhæng i produktsortimentet samt effektiv og sikker levering til tiden fra depot i Danmark.

Tilmelder I også klinikken til 3D's +HurtigKøb system, får I yderligere en stor tidsbesparelse ved indkøb.

Få en snak med jeres 3D konsulent allerede i dag. Det vil helt sikkert betale sig.

Hos 3D-Dental får du altid:

- Personlig service
- Kvalitetsprodukter
- Prestige - vores eget produktsortiment
- Løbende tilbud på udvalgte varer
- Konkurrencestærke priser
- Gode betalingsbetingelser
- Hurtig levering fra lager i DK
- HurtigKøb system

3D DENTAL

3D Dental ApS
Kildeparken 12, 26 A
8722 Hedensted
Telefon: 76409300
www.3d-dental.dk

Tandlægeforeningen fastholder tandlæger på et forkert grundlag

Fortolkning af loven om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet er nøglen til at forstå uenighederne mellem PTO og Tandlægeforeningen. I denne artikel forklarer en juraprofessor, hvorfor det er vigtigt at skelne imellem skader over eller under 10.000 kr., og hvad det betyder for dig som tandlæge.

Tandlægeforeningen har bemyndigelse til at håndtere klage- og erstatningssager

I 2003 indgår det daværende Indenrigs- og Sundhedsministerium en aftale med Tandlægeforeningen om behandling af erstatningssager for privatpraktiserende tandlæger. Aftalen udmøntes i en lov, der i dag kaldes lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (tidligere: lov om patientforsikring og lov om erstatning for lægemiddelskader).

Ordnningen er lovbekræftet og sikrer, at alle patienter er dækket for skader over 10.000 kr. Det vil de være, uanset hvem der har bemyndigelse til at administrere ordningen.

Af loven fremgår det, at ministeriet giver Tandlægeforeningen bemyndigelse til at administrere og afgøre sager om patienterstatning. Det sker gennem Tandlægeforeningens Praksisforsikring, der administreres af TandlægeTryghed.

På Praksisforsikringens hjemmeside (www.tf-praksisforsikring.dk) står der:

”Alle privatpraktiserende tandlæger (klinikere) i Danmark skal indbetale til Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning. Det gælder alle privatpraktiserende tandlæger, der er klinikere, uanset om man arbejder med eller uden ydernummer, er medlem af Tandlægeforeningen eller ej, eller om man er specialtandlæge. Den indbetalte præmie er til dækning af den kollektive ordning for Tandskadeerstatninger med udbetalinger mellem 1.000 kr. og 10.000 kr.”

Tekst Anita Leth Jensen,
Praktiserende Tandlægers
Organisation.

Den udmelding undrer juraprofessor ved Københavns Universitet Karsten Naundrup Olesen, der mener, at Tandlægeforeningens udmelding ikke har hold i lovgivningen.

- Tandlæger har ikke forsikringspligt for skader under 10.000 kr. Det er alene op til den enkelte tandlæge, om denne vil forsikres og også hvor, forklarer Karsten Naundrup Olesen, der siden 2013 har været professor ved Det Juridiske Fakultet på Københavns Universitet.

- Det er derfor ikke rigtigt, når Tandlægeforeningen skriver, at alle tandlæger er forpligtet til at indbetale til Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning.

At Tandlægeforeningen ikke kan kræve, at tandlægerne skal indbetale til deres Tandskadeerstatning, sådan som de skriver på deres hjemmeside, bekræftes yderligere af sundhedsminister Magnus Heunicke.

På et spørgsmål stillet af Folketingets Sundhedsudvalg i slutningen af 2021 bliver ministeren bedt om at svare på, om tandlæger har en lovbekræftet pligt til at tegne forsikring for tandskader under 10.000 kr. Her svarer ministeren: ”Sundhedsministeriet kan oplyse, at der ikke er en lovbekræftet forsikringspligt for privatpraktiserende tandlæger i forhold til skader under 10.000 kr.”

Nøgleordene er pligt og aftale

Med sundhedsministerens klare svar på spørgsmålet om forsikringspligt, hvorfor fastholder Tandlægeforeningen så det modsatte? Det undrer Karsten Naundrup Olesen.

- Det kan tænkes, at Tandlægeforeningen henviser til aftalen fra 2003, som drejer sig om sager ned til en undergrænse på 1.000 kr. Men det er ikke det samme som, at de med henvisning til aftalen kan tvinge alle tandlæger til at betale for en forsikringsordning for skader under 10.000 kr. Tandlægeforeningen kan godt lave en frivillig aftale med deres medlemmer om, at de indgår i deres ordning for skader under 10.000 kr. Men det beror udelukkende på en aftale og altså ikke en lovbekræftet pligt, forklarer den erfarne juraprofessor.

Folketingets Sundhedsudvalg

Sundhedsudvalget 2021-22
SUU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 192
Offentligt

Holbergsgade 6
DK-1057 København K
T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sunm@sunm.dk
W sunm.dk

Dato: 02-02-2022
Enhed: SUNDIUR
Sagsbeh.: DEFSABM
Sagsnr.: 2119139
Dok. nr.: 2093706

Folketingets Sundhedsudvalg har den 6. december 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 192 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Liselott Blixt (DF).

Spørgsmål nr. 192:

”Tandlægeforeningen har etableret en forsikringsordning, der yder dækning for tandskader under 10.000 kr. Kan ministeren oplyse, om tandlæger har en lovbekræftet pligt til at tegne forsikring for tandskader under 10.000 kr.? I bekræftende fald kan ministeren oplyse, om tandlæger har pligt til at tegne forsikring for tandskader under 10.000 kr. hos Tandlægeforeningens Praksisforsikring, eller om tandlæger frit kan vælge, hvor de tegner forsikring for tandskader under 10.000 kr.?”

Svar:

Sundhedsministeriet kan oplyse, at der ikke er en lovbekræftet forsikringspligt for privatpraktiserende tandlæger i forhold til skader under 10.000 kr.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Sara Breum Müller

Sådan finansieres Tandskadeerstatningen for skader over og under 10.000 kr.

Finansiering af Tandskadeerstatningen afhænger af, om en skade er over eller under 10.000 kr.

Tandskadeerstatningen har ifølge loven ikke ret til at træffe afgørelse i sager om erstatning i sager under 10.000 kr., og tandlæger kan derfor frit vælge, hvor og om de vil være forsikret for disse skader.

Skader over 10.000 kr.

Regionerne afholder udgifterne til skader over 10.000 kr. Det sker ved, at regionerne trækker klinikerne for regionens andel af udgifterne.

Skader under 10.000 kr.

Klinikerne dækker selv skader under 10.000 kr. Hver måned trækker regionerne en procentsats af klinikens tilskudsmidler, og samtidig efterregulerer de ved årets afslutning. Det månedlige acountotæk dækker udgifter til skadesudbetalinger og administration for skader under 10.000 kr.

PTO arbejder på at stoppe dette acountotæk, så den enkelte kliniker i stedet kan betale til en valgfri forsikring.

Tandlægeforeningen fastholder tandlæger på et forkert grundlag ...

Foto: Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet

Juraprofessor ved Københavns Universitet
Karsten Naundrup Olesen

- Med udtalelsen på deres hjemmeside giver Tandlægeforeningen indtryk af, at det er lovpligtigt at betale til den lille ordning, og de fastholder dermed tandlægerne på et forkert grundlag i en ordning, de slet ikke er tvunget til.

Dobbeltfakturering giver en fortjeneste på mere end 1.000 %

I begyndelsen af februar 2022 kunne Berlingske Tidende afsløre, at Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning siden 2019 uberettiget har modtaget udbetaling for administrationsudgifter for 42 millioner kroner. I en treårig periode er regionerne uretmæssigt blevet overfaktureret for udgifter til administration af Tandskadeerstatning. Overfaktureringen er sket ved, at Tandlægeforeningen har fået betaling for udgifterne til administration for skader over 10.000 kr. to gange.

→ Først betalte tandlægerne

Først fra tandlægerne selv, hvor regionerne har trukket tandlægerne for både regionernes og klinikejernes andel af udgifterne i det tilskudshonorar, som klinikejerne ellers skulle have haft, og overført det direkte til Tandlægeforeningen.

→ Så udbetalte regionerne

Anden gang fra regionerne selv, fordi Tandlægeforeningen har afregnet regionerne direkte for de samme udgifter til administration, som de allerede har fået betaling for én gang via regionernes træk af klinikejernes tilskudshonorar.

Dobbeltudbetalingen fra 2019/2020 løber op i minimum 42 millioner kroner. Hertil kommer budgettede indtægter på 20 millioner kroner i 2021, så den samlede regning løber op i 62 millioner kroner. Penge, der nu skal tilbagebetales til Danske Regioner.

Alene i 2019 havde Tandskadeerstatningen indtægter for 31 millioner kroner, men samtidig kun skadesudbetalinger på under 3 millioner kr. Det giver Tandlægeforeningen en fortjeneste på mere end 1.000 % for dækning af udgifter til administration.

Offentlige midler overføres til en privat organisation

Tandskadeerstatningen har gennem mange år været en dyr ordning for klinikejerne, og den store fortjeneste er problematisk, mener Karsten Naundrup Olesen.

- Regionerne udbetaler penge til Tandskadeerstatningen for skader over 10.000 kr., men man får kanaliseret en del af de penge ned i ordningen for skader under 10.000 kr., hvor der ikke er forsikringspligt.

Det er problematisk, at pengestrømmene er uigenkendskelige. I det konkrete tilfælde er der jo tale om offentlige midler, der overføres til en privat organisation, hvor ingen har indsigt i, om midlerne anvendes som tiltænkt, siger Karsten Naundrup Olesen.

Foto: Steen Brogaard

Politikere: Det er et problem

Liselott Blixt, MF, medlem af Sundhedsudvalget

- Hele den her sag virker meget underlig, og jeg mener, at der er et problem, som jeg gerne vil bore lidt i. Jeg har tidligere stillet nogle spørgsmål til sundhedsministeren omkring den overfakturering, der er foregået mellem Tandlægeforeningen og regionerne, men jeg mener ikke, at han svarer fyldestgørende. Derfor har jeg stillet nogle opfølgende spørgsmål.

Der skal være langt mere gennemsigtighed i forhold til, hvad man betaler for, og derfor kan en mulig løsning være, at sagsbehandlingen af tandskader flyttes til et andet og mere uafhængigt organ.

Per Larsen, MF, Det Konservative Folkeparti

- Det er dybt problematisk, at vi har en privat forening, der håndterer offentlig økonomi. Det er jo helt indlysende, at der er noget galt, når man i tre år har kunnet modtage dobbeltbetaling. Jeg er

Foto: Steen Brogaard

slet ikke i tvivl om, at Tandskadeerstatningen bør flyttes til en mere uafhængig instans.

Jeg synes, at ministeren giver os et ikke-svar, og jeg vil derfor gå tilbage til ham og spørge uddybende ind til, hvad planen er.

Frit valg af forsikring for skader under 10.000 kr.

I samarbejde med Købstædernes Forsikring lancerede PTO i 2021 et nyt forsikringsprodukt. Praksis+ omfatter udover tandskadeerstatningen en praksisforsikring samt forsikring for klinikudstyr, kriminalitet, netbank og cyberforsikring.

Praksis+ er en totalløsning, der samler alle de forsikringer, din klinik har brug for.

PTO ønsker at fastholde det frie valg, og der er derfor ikke forsikringspligt. Som medlem af PTO er du derfor ikke bundet til at tegne en Praksis+ forsikring.

Vil du vide mere om Praksis+, kan du kontakte PTO for mere information.

Tandlægeforeningen fastholder tandlæger på et forkert grundlag ...

Forbrugerrådet Tænk: Flyt Tandskadeerstatningen til Patienterstatningen

Sine Jensen, seniorrådgiver, sundhedspolitik, Forbrugerrådet Tænk

-Generelt er klage- og erstatningssystemet utrolig kompliceret, og ingen almindelige mennesker kan gennemskue det. Jeg oplever, at patienterne bliver helt trætte, når de skal have forklaret, hvor de skal henvende sig, og mange opgiver på forhånd. Der er meget få mennesker, der har ressourcerne til at sætte sig ind i dette krævende system.

Jeg synes, vi lader tandpatienterne i stikken ved det her system. Ethvert forbrugerområde skal have et godt klage- og erstatningssystem, for det er det, der gør, at man har et velfungerende marked. Lige nu har vi ikke et godt system, og det har Forbrugerrådet Tænk i de sidste 13 år gjort beslutningstagerne opmærksomme på. Det vil vi fortsat gøre, for vi er forbrugernes stemme, og de skal kunne regne med, at vi tager vare på deres interesse.

Vi ønsker, at vi sammen med alle parter får en reel drøftelse af systemet. Jeg ser gerne et helt nyt og langt mere enkelt system, hvor forbrugerne kun skal henvende sig ét sted. Den næstbedste løsning – indtil videre – kan være, at tandskadeerstatningen bliver lagt over i Patienterstatningen, så alle tandpatienter kun har to steder henvende sig. Men altså i vores optik – stadig et for meget!

PTO stævnet i Sø- og Handelsretten

TandlægeTryghed, der administrerer Tandlægeforeningens Praksisforsikring, har stævnet PTO for at videregive forkerte oplysninger om Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning til skade for TandlægeTryghed.

TandlægeTryghed ønsker ikke at tage ansvar for administrationen af Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning.

TandlægeTryghed skriver i stævningen, at de stiller lokaler, personale og IT til rådighed for Tandlægeforeningens Praksisforsikring, men at TandlægeTryghed ikke har indflydelse på eller andel i den måde Praksisforsikring administrerer Tandlægeforeningens Tandskadeerstatning på.

PTO's udtalelser og promovning af Praksis+ er efter TandlægeTrygheds opfattelse egnet til at påføre TandlægeTryghed betydelig skade.

TandlægeTryghed peger i stævningen på, at tandlæger, der har tegnet en klinikforsikring via TandlægeTryghed ved at læse Klinikejernes Magasin fra 2021 eller ved at læse på PTO's hjemmeside, vil få den opfattelse, at Praksis+ har en bedre dækning og er billigere end de forsikringer, TandlægeTryghed formidler, og at TandlægeTryghed med sine forretningsmæssige dispositioner har ønsket at snyde sine kunder, hvilket TandlægeTryghed skriver ikke er tilfældet.

DENTSPLY SIRONA INTRODUCERER: DS PRIMETAPER™

DEN UNIKKE KOMBINATION AF FORM OG
FUNKTION.

INTRODUKTIONS TILBUD:

VED KØB AF 10 DS PRIMETAPER IMPLANTATER
MEDGIVES EN KIRURGISK KASSETTE.

(Tilbuddet glæder indtil den 1. juni 2022)

DS PrimeTaper giver optimal primær stabilitet i alle typer knogler. De er særdeles velegnet til immediat implantatindsættelse og osteotomien udføres med maks. 5 bor – nemt og enkelt!

DS PRIMETAPER følger samme protetiske platform som på Astra Tech EV.

- ENKEL OG OVERSKUELIG HÅNDBTERING
- KNOGLEBEVARENDE
- OPTIMALE PROTETISKE LØSNINGER
- SAMME VELKENDTE DIGITALE WORKFLOW

WWW.DENTSPLYSIRONA.COM/PRIMETAPER

Ny lov om vederlagsfri tandpleje bekymrer PTO

I sommeren 2020 indgik regeringen sammen med SF, De Radikale, Venstre, Enhedslisten, Alternativet og Kristendemokraterne en aftale om vederlagsfri tandpleje for de 18-21-årige. I løbet af de kommende tre år bliver ordningen gradvist indfaset med en årgang om året.

De unge skal over i privat tandlægepraksis. Formålet med den nye aftale er at undgå, at de 18-årige forlader tandlægestolen, når de overgår til privat tandlægepraksis. I forbindelse med lovforslaget var PTO derfor tidligt ude for at sikre, at fritvalgsordningen følger med. Skal vi mindske dropouten blandt de unge, skal vi sikre, at de rykker over i privat tandlægepraksis tidligst muligt.

- Reelt er lovforslaget en opgaveflytning, hvor opgaver der tidligere blev udført i privat tandlægepraksis, nu bliver lagt ind under den kommunale tandpleje. Derfor er det vigtigt, at fritvalgsordningen følger med, så de unge får en mulighed for at vælge, om de vil være i den private eller kommunale tandpleje. I PTO ser vi naturligvis gerne, at de unge rykker over i privat praksis så tidligt som muligt. Har vi først fået de unge ind som patienter og har skabt god kontakt og etableret tillid, er risikoen for dropout, når de fylder 21 år, markant mindre, siger Lene Henningsen, klinikejer hos ABC Tandlægerne i København og formand for PTO's Børnetandplejeudvalg.

PTO havde et ønske om, at privat tandlægepraksis var førstevalg fra de fyldte 18 år, men det har der ikke været politisk opbakning til. Skal de unge motiveres til at flytte over i privat praksis, skal de private tandlæger derfor være mere synlige, og det skal en ny interaktiv hjemmeside medvirke til.

En interaktiv hjemmeside guider de unge til en ny tandlæge

I lovforslaget sættes der for første gang pris på konsekvenserne for privat tandlægepraksis med en omsætningsnedgang på 130 millioner kr. opgjort på de unges egenbetalinger. Det er derfor ikke uden betydning, at de unge tilskyndes til at benytte sig af fritvalgsordningen.

I finanslovsaftalen lægges der op til indførelse af en ny digital tandlægevælger, der sammenligner priser på tandlægeydelser, og som de unge bliver gjort opmærksom på i forbindelse med overgangen til voksentandplejen. Her modtager de et brev i e-Boks, der gør opmærksom på muligheden for at vælge ny tandlæge. Men det er ikke hensigtsmæssigt, forklarer Lene Henningsen.

- I PTO er vi ikke enige i forslaget om en digital tandlægevælger, der sammenligner priser. Pris-sammenligninger går på enkelt-ydelser og er ikke et korrekt udtryk for, hvad patienten betaler for den samlede behandling. Det kan derimod give et meget forkert billede af, hvad den reelle pris er. Derfor er jeg også enormt stolt af PTO's nyeste tiltag, En Tandlæge Tæt På, som er vores bud på en bedre og mere brugervenlig hjemmeside, der nemt guider de unge til en tandlæge i deres nærområde, fortæller Lene Henningsen.

Hjemmesiden en Tandlæge Tæt På er en interaktiv hjemmeside, hvor de unge ved at indtaste postnummer eller by kan finde en privatpraktiserende tandlæge tæt på deres bopæl. Ordningen, der er gratis, er kun for medlemmer af PTO, og indtil nu er godt 400 klinikker tilmeldt.

Kommunalvisitationen udvides

I lovforslaget er den kommunale visitation som noget nyt udvidet til også at omfatte det tandlægefaglige skøn. Som reglerne er i dag, skal kommunen alene godkende prisoverslaget, når den unge vælger at få udført tandregulering og særlig kostbar tandlægebehandling i privat praksis. Kommunen kan derfor kun afvise at godkende behandlingen, hvis de kan dokumentere, at prisen er for høj.

Bliver lovforslaget vedtaget, lægges der op til, at den kommunale visitation skal godkende det tandlægefaglige skøn. Kommunen kan dermed afvise behandlingen alene med den begrundelse, at de er uenige i skønnet.

- Forslaget er et tilbageskridt for de private tandlægepraksisser. Det kommunale tandplejetilbud skal tilbyde tandregulering, når der er grundlag for

Særlige kostbare behandlinger omfatter efter lovforslaget foruden tandregulering også indsættelse af implantater til tilhørende krone eller bro og større kirurgiske indgreb som eksempelvis operativ fjernelse af en visdomstand. Almindelige forekommende ydelser som eksempelvis fyldninger, undersøgelse og rodbehandlinger er ikke omfattet.

det. Tandplejebekendtgørelsen opregner de faglige kriterier, og det vil altid være et tandlægefagligt skøn, om betingelserne er opfyldt. Det er et skøn omfattet af tandlægens faglige ansvar. Dengang man indførte reglerne, lagde man netop vægt på, at tandlægens faglige ansvar var grund nok til, at kommunen ikke skulle kunne afvise behandling i privat tandlægepraksis. Jeg kan ikke se, at en udvidelse af fritvalgsordningen ændrer på det. Det er et ekstra og unødvendigt bureaukratisk led i arbejdsgangen, siger Lene Henningsen.

Tandlægemangel bekymrer

I dag er der allerede mangel på tandlæger, og når loven træder i kraft 1. juli 2022, er der ikke tilstrækkeligt med tandlæger til at løse opgaven, og det bekymrer PTO.

- Forslaget er en kæmpe udvidelse af den kommunale børne- og ungetandpleje, også selvom den indføres gradvist. Jeg er oprigtig bekymret for, at den kommunale tandpleje ikke kun kommer til at se på fagligheden, men også på deres kapacitet, når de skal visitere til tandlægebehandling, slutter Lene Henningsen, der samtidig ikke lægger skjul på, at hun og resten af PTO hellere så, at ansvaret for at yde vederlagsfri tandpleje blev placeret i privat praksis. Det var der desværre ikke politisk opbakning til.

Skal du også være med?

En Tandlæge Tæt lanceres inden 1. juli, hvor ordningen træder i kraft. Er du medlem af PTO, kan du allerede nu få din tandlægepraksis med. Du kommer med ved at kontakte PTO på mail pto@pto.dk.

I 2022 bliver 70.000 unge omfattet af det kommunale tilbud, og når ordningen er fuldt indfaset i 2025, er 280.000 unge omfattet.

- 18-årige, fra 1. juli 2022, 70.000 unge
- 19-årige, fra 1. januar 2023, 140.000 unge
- 20-årige, fra 1. januar 2024, 210.000 unge
- 21-årige, fra 1. januar 2025, 280.000 unge.

Børnetandplejeudvalget

100 års udvikling i børnetandplejen viser, at der er behov for et børnetandplejeudvalg

Tekst af Anita Leth Jensen, Praktiserende Tandlægers Organisation.

I slutningen af det forrige århundrede tog børnetandplejen sin spæde start, da idealistiske tandlæger begyndte at tilbyde skolebørn gratis tandundersøgelser og tandpleje. Den første kommunale tandplejeklinik blev oprettet i Esbjerg i 1909, og i løbet af de næste 30 år bliver der oprettet kommunale børnetandplejeklinikker i næsten alle større byer.

I løbet af 1950'erne opstod der uoverensstemmelser mellem datidens kommunale landsforeninger og Dansk Tandlægeforening angående spørgsmål omkring løn og afregning af den kommunale børnetandpleje, og det blev begyndelsen for PTO.

Børnetandplejen skulle være kommunal

Tilbage i 1972 blev en ny lov om børnetandpleje vedtaget. Loven, der blev døbt verdens bedste lov om børnetandpleje, pålagde kommunerne at etablere kommunal børnetandpleje for alle børn i den skolepligtige alder.

De kommuner, der ved lovens vedtagelse ikke havde etableret kommunale børnetandplejeklinikker, kunne på grund af en dispensationsbestemmelse vælge at lade en privatpraktiserende tandlæge varetage kommunens forpligtelse om børnetandpleje. Dispensationsbestemmelsen var dog ikke så fleksibel, at kommuner, der allerede havde oprettet kommunale klinikker, kunne skifte tilbage til privat praksis.

I 1972 havde 126 ud af af landets dengang 275 kommuner oprettet kommunale børnetandplejeklinikker. Det vil sige, at 149 kommuner frit kunne vælge, om de ønskede børnetandplejeopgaven varetaget i privat praksis eller i kommunalt regi. I 1983 havde 81 af de 149 kommuner offentlig opgavevaretagelse, mens 68 havde privat opgavevaretagelse. Denne fordeling af offentlig og privat opgavevaretagelse forblev uændret indtil 1998, hvor Vissenbjerg Kommune som den første kommune gik fra offentlig til privat opgavevaretagelse.

PTO opstår

I slutningen af 1960'erne styrker børnetandplejen og de privatpraktiserende tandlæger deres placering i Tandlægeforeningen.

1968 blev et skæringsår, hvor Dansk Børnetandlægeforening fik sit navn og samtidig øgede sin indflydelse i Tandlægeforeningen. Under indtryk af, at flere medlemmer af tandlægeforeningen blev offentligt ansatte, bliver PTO dannet i efteråret 1968 som et forsøg på at balancere den indflydelse, de ansatte tandlæger havde i foreningen. Målet var dengang som nu at føre en pro-privatpraksispolitik.

PTO bliver oprettet som en selvstændig forening, men ser i begyndelsen sig selv som en del af Tandlægeforeningen. Derfor er der i begyndelsen også indføjret et krav om dobbeltmedlemsskab i PTO's vedtægter, idet kun medlemmer af Tandlægeforeningen kunne optages som medlemmer af PTO. PTO arbejder for at styrke den private tandpleje. I 1986 revideres loven om børnetandpleje igen, og i den forbindelse nedsætter Indenrigsministeriet i 1984 en arbejdsgruppe, der blandt andet skal komme med forslag til fremtidig tandsundhedspolitik og bestemmelsen om dispensation.

I forbindelse med Dansk Tandlægeforenings anbefalinger opstår der uenigheder mellem to af foreningens medlemsorganisationer, Privatpraktiserende Tandlægers Organisation (PTO) og Dansk Børnetandlægeforening (DB). Hvor DB ønsker, at ressourcerne, der frigøres som følge af faldende børnetal og forbedret tandsundhed, skal bruges til gratis ungdoms- og ældretandpleje, ønsker PTO til gengæld at styrke tandplejen i privat regi, og grundstenen til PTO's Børnetandplejeudvalg var hermed lagt.

Et gammelt udvalg i udvikling

Børnetandplejeudvalget har siden opstarten været et vigtigt aktiv i PTO's arbejde, men nu har udvalgets erfarne medlemmer ønsket at gå af, og det giver plads til nye medlemmer og friske idéer.

- Medlemmerne af vores Børnetandplejeudvalg har efter rigtig mange år desværre ønsket at træde tilbage. Udvalget, med Lars Israelsen i spidsen, har lavet et helt formidabelt stykke arbejde for PTO, og det arbejde vil vi nu videreudvikle og videreføre, fortæller Lene Henningsen, der er ny formand for PTO's Børnetandplejeudvalg.

Lene Henningsen er kliniker hos ABC Tandlægerne i København og bestyrelsesmedlem i PTO.

Lene Henningsen sender en opfordring til PTO's medlemmer om at melde sig til udvalgsarbejdet, hvis man vil gøre sin indflydelse gældende inden for et område, der i de sidste 100 år har været i rivende udvikling.

- Vi er i en forandringsproces lige nu, hvor alle bolde bliver kastet op i luften, og intet er givet på forhånd. Det er klart, at når alle medlemmer af et udvalg stopper på samme tid, så efterlader det et vakuum. Vi har haft rigtig mange gode snakke i bestyrelsen omkring udvalget, og hvad vi ønsker. Der er bred enighed om, at vi har fået foræret en mulighed for at genstarte et etableret udvalg og bringe en masse idéer i spil, siger Lene Henningsen.

Nye kræfter og nye idéer

Billundkurset er ét af eksemplerne på det arbejde, som Børnetandplejeudvalget har stået i spidsen for, og den nye formand for udvalget har et stort ønske om at videreføre de gode takter.

- Billundkurset er vores nok mest traditionsrige kursus, som er lidt af et trækplaster for tandlæger i både børne- og voksenplejen. Efter det tidligere udvalg er trådt tilbage, har der været lidt forvirring blandt vores medlemmer om, hvorvidt kurset bliver afholdt i år, og om det fortsætter fremover. Begge dele kan jeg bekræfte. Et nyt udvalg skal forsætte det gode arbejde med kurset, så vi også i fremtiden kan tilbyde et spændende og lærerigt Billundkursus, fortæller en begejstret formand, der glæder sig til at trække i arbejdstøjet sammen med et nyt udvalg.

Billundkurset afholdes normalt i januar, men er i år blevet flyttet på grund af corona. Kurset afholdes d. 29.-30. april, og det er stadig muligt at tilmelde sig. Du tilmelder dig via PTO's hjemmeside pto.dk.

Det skorter ikke på planer og gode idéer fra den nye formand, som har mange planer for udvalgets fremtid. Men der mangler folk.

Lene Henningsen

- Det er ingen hemmelighed, at vi mangler folk i udvalget lige nu, så jeg håber, at der er andre, der vil være med til at sætte deres præg på den private børnetandpleje. Med den nye lov om gratis tandlæge for de 18-21-årige skal vi både gøre de unge og deres forældre opmærksomme på, at der er mulighed for at vælge en privatpraktiserende tandlæge. PTO arbejder på en markedsføringskampagne, og her kommer udvalget til at få en fremtrædende rolle i udviklingen af kampagnen, slutter Lene Henningsen.

Vil du være med?

Vil du være med i PTO's Børnetandplejeudvalg, hører vi gerne fra dig. Et nyt udvalg skal være med til at definere rammerne for, hvor ofte og hvordan vi skal mødes.

Vil du være med, kan du skrive til PTO på mail: pto@pto.dk.

PTO inviterer til Billundkurset 2022

Har du sat et stort X i kalenderen d. 29.-30. april 2022? For her løber det traditionsrige Billundkursus nemlig af stablen.

Vi har sammensat et varieret, spændende og aktuelt kursusprogram, og vi håber, at mange private tandlæger og tandplejere vil tage turen til Billund.

Program 29. april 2022

Kl. 10:00 Velkomst
Kl. 10:15 Cariesbehandling anno 2022

Afdelingstandlæge Marie-Louise Milvang Nørregaard, Sektion for Pæodonti, Aarhus Tandlægeskole samt behandlende tandlæge i Syddjurs Kommunale Tandpleje og Odontologisk Videncenter.

I dag findes der mange forskellige tilgange til behandling af aktiv caries i primære tænder, men hvad er sygdom, og hvad er symptom på sygdom? Og "Plejer" er en sej modspiller, der kan have brug for at blive udfordret. Hvilken behandling der vælges i det enkelte tilfælde, afhænger af mange forskellige faktorer – ikke mindst barnet i stolen og familien bag. Vi skal altid have fokus på den individuelle tilgang til aktiv caries.

I oplægget vil der blive præsenteret forskellige minimalt invasive metoder, og vi skal sammen diskutere, gennem kliniske cases, hvilken behandling, non-operativ eller operativ, der hives op af den kliniske "værktøjskasse".

Kl. 12:45 Frokost
Kl. 14:00 Temporomandibulær dysfunktion hos børn og unge

Peter Svensson, professor og sektionsleder, Institut for Odontologi og Oral Sundhed – Sektion for Orofacial Smerte og Kæbefunktion, Aarhus Universitet.

- Hvor hyppigt er det?
- Hvad skyldes det?
- Hvordan diagnosticeres det?
- Hvad gør vi ved det?

Kl. 14:45 Dentofaciale udviklingsforstyrrelser som følge af kæbeledspatologi

Thomas Klit Pedersen, DDS, ph.d., professor, over-tandlæge, Afd. for Tand-, Mund- og Kæbekirurgi, Aarhus Universitetshospital. Sektion for Ortodonti, Institut for Odontologi og Oral Sundhed, Aarhus Universitet.

Tidlige kliniske og radiologiske tegn på begyndende vækstforstyrrelser.

Kl. 15:30 Surprice og kaffe
Husk varmt tøj og fornuftigt fodtøj.
Kl. 16:15 Den svære samtale

Lola Jensen er familievejleder, forfatter, foredrags- holder og kendt fra TV.

Hvordan får man talt med familien om sin bekymring/får gjort dem opmærksom på deres del af ansvaret, samtidig med at et godt samarbejde bevares?

Hvordan håndterer man den svære samtale med forældre? Sæt nu de klager eller bliver vrede og måske lader det gå ud over fremtidigt samarbejde?

Kl. 17:30 Pause
Kl. 19:00 Middag

Program 30. april 2022

Kl. 9:30 Oplægsholder følger

- Hvad skal jeg som tandlæge/tandplejer holde øje med hos mine børnepatienter, når de kommer til de regelmæssige eftersyn? Hvad skal jeg ikke overse?

"Bondede retainere"

- Hvornår kan bondede retainere fjernes?
- Fra tandreguleringsklinikker udskrives patienter oftest med to bondede retainere med besked om, at de skal vedligeholdes livslangt. Kan de fjernes, hvis de bliver ved med at løsnes, og hvornår?

Kl. 11:00 Pause
Kl. 11:15 Nyt fra PTO
Poul Staal, formand for PTO.
Kl. 11:15 Erfaringsudveksling
Før de deltagende tandplejere.
Kl. 11:30 Ordet er frit
Problemstillinger, hændelser, afgørelser m.m.
Gør dig dine tanker, og lad os høre DINE erfaringer.
Kl. 12:00 Børns hjerner – forstå mig nu!

Ann-E. Knudsen, lektor og cand.mag. i psykologi med særlig fokus på hjerneforskning hos børn og unge.

Hvordan kommunikerer vi bedst, så patienter (børn og unge) forstår og handler på vores budskaber?

Er der viden om hjerneudvikling og modning, som kan være nyttig for os, f.eks. relateret til køn, identitet, modenhed og sårbarhed?

Kl. 13:00 Afslutning og evaluering.
Kl. 13:15 Frokost

Glad dig, det gør vi!

Tilmelding

Tilmeld dig senest d. 22 april på pto.dk.

Tandlæge og tandplejer
Medlem af PTO: 5.875,- inkl. moms
Ikke-medlem: 6.775,- inkl. moms

Kursusafgiften indbefatter såvel ophold som forplejning.

Har du spørgsmål til kurset? Kontakt gerne PTO's sekretariat på 33 12 00 20 eller på pto@pto.dk.

Vejen tilbage til et stressfrit liv

Af Lars Nielsen, tandlæge og stresscoach

Mange mennesker har svær berøringsangst over for stress. Den gængse holdning er, at man ikke skal tale for meget om stress, for så vil tilstanden "smitte".

Stress er imidlertid hverken en psykisk sygdom eller en mental svaghed. Stress er en overbelastningssituation, og behandlingen er derfor først og fremmest restitution og siden coaching eller terapi omkring det, der stresser. På den måde bliver den stressramte i stand til at undgå stress fremadrettet og kan komme tættere på at få det liv, personen ønsker at leve.

Men "smitter" det, hvis vi taler om stress med kollegerne eller vennerne? Faktum er, at vi ikke bliver alvorligt stressede af at tale om stress, men at man derimod kan blive alvorligt stresset af IKKE at tale om stress. Ensomheden er nemlig det værste anslag mod trivlsen.

Tandlæge og certificeret stresscoach Lars Nielsen, Virum, oplevede selv en stor grad af ensomhed, da han i 2015 gik ned med alvorlig stress.

- Med ensomheden steg graden af ubalance og stress, fordi jeg følte mig stigmatiseret, nytteløs, svag og "syg", siger Lars, som lige siden sit stressnedbrud har gjort meget ud af at italesætte stress hos sig selv og andre, både som privatperson, som tandlæge og nu også som certificeret stresscoach.

- Når jeg lige siden min egen sygdomsperiode har talt og udtalt mig meget om stress, har det ganske enkelt været for at aftabusere tilstanden og de udfordringer, der følger med. Jeg ønsker at række ud til mine kolleger og tilbyde den kontakt og det fællesskab, jeg savnede, dengang jeg selv blev stressramt. Løsningen ligger nemlig i fællesskabet og modet til at være ærlig over for sig selv. Det gælder om at have tillid til, at vi er der for hinanden, og at en livsmodel kun bygget på præstation, styrke og usårlighed kan give store udfordringer for trivlsen. Så mottoet må være: Tag din trivsel alvorligt, du er ikke alene, fastslår Lars Nielsen.

Trivselsundersøgelser på tandlægeklinikker viser nedslående kendsgerninger om stress og tab af arbejdsglæde. Ifølge Lars Nielsen er vejen til det stressfrie liv, at man er bevidst om problemerne, og at man er fælles med kollegerne om at tackle dem. Det er således i interaktionen og forbundetheden til andre mennesker, at helingen kan ske, er Lars Niensens erfaring.

- Det er en god idé at få kigget på sin trivsel, FØR stresssammenbruddet bliver en realitet. Et decideret sammenbrud vil altid gøre vejen tilbage til stressfriheden længere. Jeg ser en stigende tilbøjelighed til, at mine klienter henvender sig tidligere, fordi de har en bevidsthed om, at de er faretruede tæt på sammenbrud, og de ved, at de ikke skal den vej, siger Lars Nielsen, som oplever, at de fleste har taget tilløb til stressbehandling gennem længere tid.

Stressede mennesker er ofte dybt engagerede
Mange mennesker forbinder stress med svaghed, sygdom og manglende evner. Men det er ikke, hvad stress er. Som stresscoach oplever Lars Nielsen ofte de stressede som dybt engagerede, dygtige, samvittighedsfulde og dedikerede mennesker, der simpelthen har fået for meget på deres "tallerken".

- Det er de personlighedstyper, som altid gerne vil kunne klare lidt mere, men så på et tidspunkt ikke kan mere. Det er mennesker, som ofte er meget optagede af andres behov og derfor glemmer deres egne. De mister følelsen af integritet og rammes af tomhedsfølelse og fraværet af meningsfuldhed, fordi de mister det, der – for dem selv – gør (arbejds)livet værdifuldt og meningsbærende, forklarer Lars.

- De fleste har en oplevelse af, at stress opstår som følge af ydre krav. Mange arbejdstimer, krav, regler og højt arbejdstempo kan da også medføre stress. Blandt andet har corona bidraget ekstraordinært til stress, ganske enkelt fordi økonomien og trygheden er kommet under pres, og følelsen af retfærdighed, meningsfuldhed og indflydelse hos mange er blevet sat på prøve.

- Stress og trivselsudfordring er imidlertid ofte tilmed et resultat af indre krav i form af høje forventninger til en selv og tanker om andres forventninger. Det ekstra, vi skal gøre for at opnå en følelse af eksistensberettigelse. Man kan sige, at stress opstår, når livet ikke er, som vi gerne vil have, det skal være. Når vi udfordres på tabet af mening, indflydelse og retfærdighed, uddyber Lars Nielsen.

Kroppen bliver psykisk udmattet

- Initialt er den stressede ofte præget af uro, tankemylder, træthed, udfordret af søvnmangel samt måske en grad af indesluttethed og følsomhed.

- Kroppen og psyken er udmattet, og den stressede skal lære at få stressen gradvist ud af kroppen, fysisk og mentalt. En afgørende del af dette er, at den stressede får nogle metoder til at genetablere god søvn og hvile.

- Man er i den første tid meget følelsespåvirket og følelsesstyret. De kognitive evner er generelt påvirket, hvilket er grunden til, at almindelig psykologbehandling ikke altid er særligt virksomt i denne fase. Mange har en følelse af at have tabt sig selv og er bange for at have mistet evner og egenskaber permanent. Det gode budskab er, at man kan blive sig selv igen, når stressen kommer ud af systemet.

Vejen til stressfrihed

- De fleste styres af egne overbevisninger og indre leveregler, som ofte handler om vores rolle i livet i forhold til andre mennesker, og hvad vi mener, vi hver især skal gøre for at opnå en følelse af eksistensberettigelse. Meget af stressbehandlingen og -forebyggelsen handler om at erkende, at vi skal være der for os selv, før vi kan give noget til andre. At vi skal passe på os selv, vores grænser og behov. Som med iltmasken i flyveren: Tag den på selv først.

Kriser har guld gemt i sig

Lars Nielsen: Kriser er svære, og vi vil gerne gøre meget for at undgå negative følelser og at blive kede af det. Jeg har derimod oplevet, at kriser har guld gemt i sig – at vi har noget, vi kan lære i og af krisen og kan komme styrkede ud på den anden side. At vi får en indsigt, vi ikke ville have undværet. Den indsigt kan fremadrettet give et bedre, dybere og mere balanceret liv og gøre os til en ny, bedre version af os selv.

Mange af mine tandlægeklienter har beskrevet en så høj grad af udbrændthed og dårlig trivsel, at de alle, som minimum, har leget med tanken om at forlade faget for bestandigt. Jeg vælger at se det som en succesmarkør, at ingen af dem efterfølgende har gjort det, men i stedet alle har genfundet trivsel og glædesfyldt fagligt og menneskeligt virke. Som jeg plejer at sige: "Det er ikke tænderne, der er noget galt med – det er din rolle, vi skal kigge på".

Hvis man skifter fag uden at gøre noget ved det grundlæggende problem vil "nissen flytte med", og man vil igen kunne opleve stressen, blot i en anden ydre kontekst.

Studierejse 2022: Turen går til Skotland

PTO har udviklet denne studierejse i samarbejde med Dentalinstituttet. Vi ønsker hermed at tilbyde vores medlemmer den første af forhåbentligt gentagne årlige muligheder for at tage med ud og finde inspiration til klinikledelse og dental innovation i udlandet.

I Inverness i det skotske højland venter der et omfattende fagligt program med tre inspirerende undervisere.

Hvornår:

Afgang onsdag d. 21. september kl. 09.25 fra København til Inverness via Amsterdam. Det er muligt at få forbindelse fra Billund, så længe der er ledige billetter. Prisen på flybilletter kan variere lidt.

Hjemkomst søndag d. 25. september kl. 15.40 til København eller lignende tidspunkt til Billund.

Hvor:

Glen Mhor Hotel, 7-17 Ness Bank, Inverness IV2 4SG, Skotland.

Aktiviteter:

Ud over det faglige program vil rejsen byde på rige muligheder for at netværke og dele erfaringer i gruppen.

Det skotske højland venter med storartede naturoplevelser. Lad os sejle en tur på Loch Ness, smage på den lokale berømte whisky, udforske den smukke gamle by Inverness og slide vores vandresåler lidt tyndere i bakkerne.

Vores rejseleder er Sisse Wellejus Hansen fra Dentalinstituttet.

Tilmelding:

Rejseudbyder er PTO – Praktiserende Tandlægers Organisation.

Tilmeld dig via e-mail til pto@pto.dk eller per telefon til 3312 0020.

Ved tilmelding skal du oplyse, om du ønsker at flyve fra Billund eller København. Husk også ved tilmelding at oplyse om evt. diætmæssige behov.

Der er et begrænset antal pladser – så skynd dig endelig!

Forhindres rejsen af covid-19-restriktioner, er den refundérbar.

Pris:

Kr. 24.000 per person i dobbeltværelse
Kr. 27.500 per person i enkeltværelse

Priserne er uden moms i henhold til særordningen for rejsebureauer.

Prisen inkluderer det faglige program i tre dage, alle rejseudgifter inklusive netværksaktiviteter samt alle måltider på nær frokoster på rejsedage og middag en enkelt "friaften". Drikkevarer er som udgangspunkt ikke inkluderede.

Tandlæge Mike Gow

fra "The Berkeley Clinic" i Glasgow blev tandlæge i 1999. Siden har han fokuseret på behandling af nervøse patienter. Således fik han i 2005 en kandidatgrad i Dental Hypnose fra "University College" i London hvorefter han tog et "Postgraduate Certificate in Management of Dental Anxiety" fra Universitetet i Edinburgh. Han holder foredrag og udgiver artikler internationalt om at få patienter til at føle sig trygge i tandlægestolen. I Inverness vil han generøst dele ud af sin viden og erfaring.

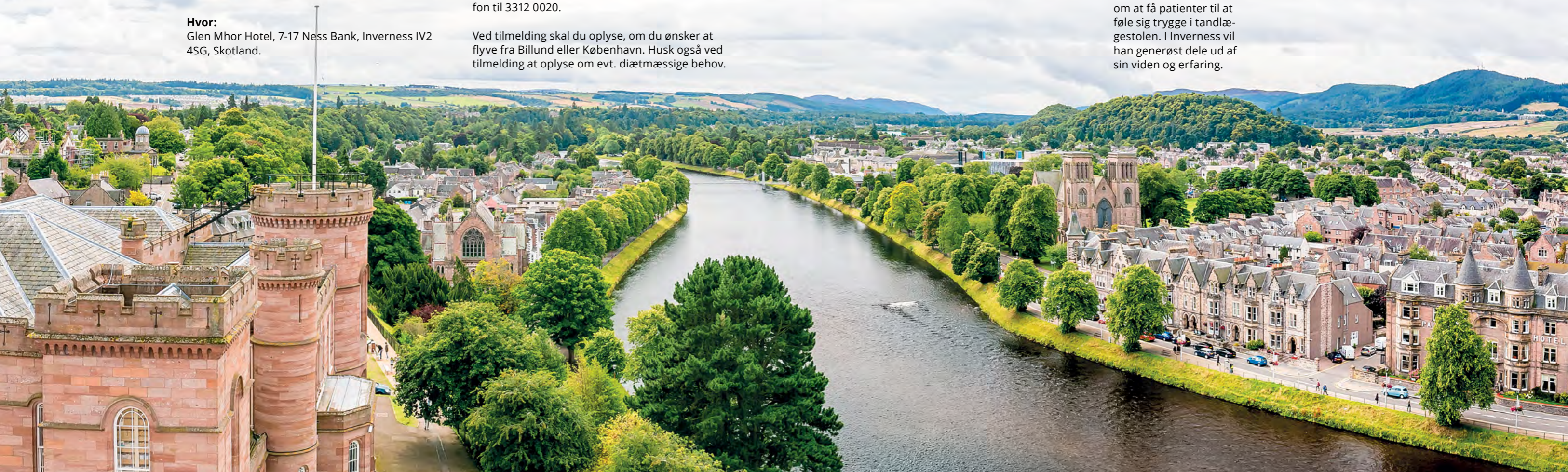
Konsulent Simon Tucker

har omkring 30 års erfaring fra dentalindustrien. Han har arbejdet med udvikling af tandklinikker i flere europæiske lande og USA. Hans fokus i Inverness vil være på udviklingen af en enestående tandlægeklinik med forretningsans, vækststrategier, værdier og visioner.

Klinikchef Lisa Bainham

har høstet erfaringer som klinikassistent, færdiguddannet i 1993, og som klinikchef siden 1998. Hun har vundet flere priser som "Årets Klinikchef" og er præsident for "Association of Administrators & Managers". I Inverness vil hun tale om to emner, som hun har en passioneret interesse i og erfaring med – nemlig konflikt-håndtering og motivation af medarbejdere på dentalklinikker.

Kurser og uddannelser 2022

KLINIKDRIFT 2022

Dato	Titel	Sted	Tilmeldingsfrist
21. apr.	Gør dine patienter til dine ambassadører	Middelfart	Kontakt sekretariatet
25.-27. apr.	Den lovpligtige arbejdsmiljøuddannelse	København	Kontakt sekretariatet
5. maj	Kemisk risikovurdering	Online	Kontakt sekretariatet
24. maj	Sæt trumf på den gode patientoplevelse	Viborg	22. apr.
7. jun.	Sæt trumf på den gode patientoplevelse	Middelfart	23. maj
10. jun.	Kemisk risikovurdering	Online	10. maj
16. jun.	Sæt trumf på den gode patientoplevelse	København	1. jun.

KLINISKE UDDANNELSER

Dato	Titel	Sted	Tilmeldingsfrist
3. maj	Den medicinske risikopatient i tandlægestolen	Viborg	Kontakt sekretariatet
10. maj	Den medicinske risikopatient i tandlægestolen	København	Kontakt sekretariatet
11. maj	Den medicinske risikopatient i tandlægestolen	Middelfart	Kontakt sekretariatet
8. sep.	Ruslægemidler i tandlægestolen	Holte	1. sep.

ØVRIGE KURSER

Dato	Titel	Sted	Tilmeldingsfrist
29.-30. apr.	Billundkursus	Billund	22. april
23. maj	Kredsturné: Compliance	Århus	25. april
24. maj	Kredsturné: Compliance	Kolding	26. april
31. maj	Kredsturné: Omsætning og erhvervsevnetab	Aalborg	29. april
1. juni	Kredsturné: Omsætning og erhvervsevnetab	Herning	29. april
8. juni	Kredsturné: Omsætning og erhvervsevnetab	Odense	6. maj
13. juni	Kredsturné: Compliance	Ringsted	16. maj
14. juni	Kredsturné: Compliance	Holte	19. maj
23. aug.	Kredsturné: Omsætning og erhvervsevnetab	Aarhus	22. juli
24. aug.	Kredsturné: Omsætning og erhvervsevnetab	Kolding	22. juli
31. aug.	Kredsturné: Compliance	Aalborg	1. august
1. sep.	Kredsturné: Compliance	Herning	1. august
14. sep.	Kredsturné: Compliance	Odense	12. august
19. sep.	Kredsturné: Omsætning og erhvervsevnetab	Ringsted	19. august
20. sep.	Kredsturné: Omsætning og erhvervsevnetab	Holte	19. august
21.-25. sep.	Studietur til Skotland		

Vi tager forbehold for ændringer.

Hold øje med vores hjemmeside pto.dk, hvor vi løbende tilføjer nye kurser og uddannelser.